

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Педагогіка
Викладач	Горбатюк Оксана Василівна кандидат педагогічних наук , доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом Дмитрієва Оксана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти
Профайл викладачів	https://pedagogika.kpnu.edu.ua/horbatiuk/ http://kaf-korped.kpnu.edu.ua/
E-mail:	oksana-kp@ukr.net dmitriyeva@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/mod/assign/view.php?id=23065

Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
---------------------	---

2. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Педагогіка» укладена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою Історія, спеціальності 014 Середня освіта(Історія). Формування педагогічних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) та освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) фахівця: забезпечити загальнопедагогічну і професійну підготовку майбутнього вчителя, озброїти студентів ґрунтовними знанням теоретичних основ сучасної педагогіки та корекційної педагогіки, сформувати уміння і навички, необхідні для організації навчання і виховання учнів в умовах реформування освіти відповідно до Закону України «Про освіту» у закладах загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням.

3. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогіка» є вивчення студентами загальних закономірностей освітнього процесу; розвиток педагогічних здібностей та умінь студентів; формування у них позитивного ставлення до педагогічної діяльності; ознайомлення студентів із основними завданнями корекційної педагогіки, особливостями розвитку різних категорій дітей з особливими освітніми потребами, організацією їхнього навчання та виховання в умовах інклюзивного навчання.

Основні цілі (завдання):

- розвивати педагогічне мислення студентів, їх здатність до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;
- вдосконалювати навички творчого підходу до виконання педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях;
- формувати уявлення про розвиток теорії та практики виховання і навчання, їх зумовленість соціально-економічними умовами суспільства;
- вироблення правильного ставлення до світової та національної педагогічної спадщини;
- надати студентам теоретичні знання щодо загальної характеристики різних категорій дітей з особливими освітніми потребами; висвітлити науково-теоретичні основи побудови процесу навчання, виховання та корекції дітей з особливими освітніми потребами;

- сформувати позитивне професійне та загальнолюдське ставлення до дітей з особливими освітніми потребами; готовність фахово здійснювати моніторинг їхнього розвитку, своєчасно виявляти особливі потреби та здійснювати правильний психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами; здатність до партнерської взаємодії в команді супроводу; сформувати у студентів навички та вміння творчо застосовувати професійні знання на практиці;
- постійне підвищення студентами своєї педагогічної культури, використання ними досягнень педагогічної науки і практики у своїй діяльності.

4. Формат курсу

Стандартний курс (очний, заочний).

5.Результати навчання

На основі вивчення дисципліни студент має набути таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність, керуючись принципами толерантної педагогічної комунікації, креативної й інноваційної професійної діяльності, розв’язувати складні педагогічні задачі і проблеми в галузі освіти.

Педагогічна компетентність:

здатність:

- здатність до інтерпретації та практичного використання теоретичних основ педагогіки та психології, організації освітнього процесу у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів навчання і виховання, на засадах гуманізму та особистісної орієнтованості;
- розуміння теоретико-технологічних основ компетентної освіти, базових засад їх реалізації відповідно до концепції «Нової української школи», «Закону про освіту (2017);
- здатність до системного розуміння тенденцій розвитку освіти, інноваційних освітніх технологій, теорії та практики управління освітніми системами;
- здатність до системного, творчого, аналітичного мислення, встановлення взаємозв’язків між педагогічними явищами та процесами, конструктивного моделювання педагогічних систем, ситуацій;

- здатність до ефективної роботи з інформацією, опрацювання педагогічної літератури, використання інформаційно-комунікаційних технологій (інтернет-сервісів, хмарних технологій, сервісів Google) для пошуку, систематизації, аналізу інформації з різних джерел;
- здатність до ефективної організації самостійної, творчої роботи з проектування та організації освітнього процесу в школі;
- здатність до особистісного саморозвитку, постійного підвищення педагогічної культури на основі розуміння психолого-педагогічних основ педагогічної діяльності в умовах переходу на стандарти компетентнісної освіти;
- здатність до розуміння загальної характеристики різних категорій дітей з особливими освітніми потребами;
- науково-теоретичних основ побудови процесу навчання, виховання та корекції дітей з особливими освітніми потребами;
- здатність до позитивного професійного та загальнолюдського ставлення до дітей з особливими освітніми потребами; готовність фахово здійснювати моніторинг їхнього розвитку, своєчасно виявляти особливі потреби та здійснювати правильний психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами;
- здатність до партнерської взаємодії в команді супроводу;
- здатність творчо застосовувати професійні знання на практиці.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	014 Середня освіта(Історія)	
Рік навчання/ рік викладання	другий/ 2021-2022	
Семестр вивчення	четвертий	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ЄКТС	7 кредити ЄКТС	
Загальний обсяг годин	210год.	
Кількість годин навчальних занять	108год.	
Лекційні заняття	32/14 год.	
Практичні заняття	42/16год.	
Семінарські заняття		

Лабораторні заняття		
Самостійна та індивідуальна робота	76/30год	
Форма підсумкового контролю	іспит	

7.Пререквізити курсу

Педагогіка базується на вивченні студентами філософії, соціології, фізіології та інтегрується з цими дисциплінами.

8.Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу

Організація освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>.

Відповідно до якого очікується, що всі студенти:

- відвідають усі лекції і практичні заняття курсу;
- в повному обсязі оволодіють знаннями курсу;
- шанобливо і коректно ставитимуться до викладачів, працівників та студентів університету;
- не пропускатимуть заняття без поважних причин;
- пропущені заняття відпрацьовуватиме у визначений час;
- під час контролю (поточного опитування, тестування, екзамену) не користуватимуться гаджетами, шпаргалками.

З метою підвищення ефективності практичних занять передбачено виконання творчих та самостійних завдань.

Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

9.Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Педагогіка							
Тема1. Педагогіка в системі наук про людину.		2	2			6	
Тема 2.Особистість учня та її розвиток		2	4			6	
Тема 3.Освітній процес як система і цілісне явище. Зміст освіти в Україні.		2	2			4	
Тема 4.Навчання в цілісному освітньому процесі. Принципи навчання.		4	6			8	
Тема5.Методи і засоби навчання.		4	2			4	

Тема 6. Форми навчання. Контроль у процесі навчання.		4	2			4	
Тема 7. Виховання в цілісному освітньому процесі.		2	4			6	
Тема 8. Загальні форми і методи виховання.		2	4			6	
Тема 9. Роль сім'ї та школи у формуванні особистості учня.		2	4			4	
Тема 10. Становлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки і практики (XVII-XX століття)		2	4			6	
Тема 11. Українська школа й педагогіка періоду IX – ХУІІІ століття		2	4			8	
Тема 12. Стан освіти, школи й педагогіки в Україні в 40-90 роках ХХ століття		2	4			8	
Тема 13. Сучасна освіта у найрозвиненіших країнах світу		2	2			6	
Разом за змістовий модуль 1	150	32	42			76	
Змістовий модуль 2. Основи корекційної педагогіки							
Тема 1. Діти з особливостями психофізичного розвитку як суб'єкт корекційної освіти		2	2			4	
Тема 2. Корекційна педагогіка як наука		2	2			4	
Тема 3. Загальна характеристика сучасної системи корекційно-розвиткових послуг		2	2			4	
Тема 4. Сучасні тенденції освіти дітей з особливими освітніми потребами		2	2			4	
Тема 5. Психолого-педагогічний супровід дитини з ООП в умовах інклюзивного навчання		2	2			4	
Тема 6. Індивідуальний підхід у навчанні та вихованні дітей з особливими освітніми потребами		2	2			4	
Тема 7. Особливості розвитку, навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами		2	4			6	
Разом годин	60	14	16			30	

10. Рекомендована література

Основна:

1. Андреас Шлейхер. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему XXI-го століття / Переклала з англ. Ганна Лелів. Львів : Літопис, 2018. С. 244 – 247.
2. Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти // Інф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України. 2013. No 22 – 23 – 24. С. 3 – 82.
3. Сухомлинський В. О. Як виховати справжню людину : вибр. твори в 5-и т. Т. 2. Київ : Рад. школа, 1976. С. 202 – 204; 297 – 306.
4. Бех І. Д. Виховання особистості: підруч. Київ : Либідь, 2008. С. 212 – 231
5. Анєнкова І.П., Байдан М.А. Педагогіка. Навчальний посібник. Львів: Новий світ, 2018. 567с.
6. Фіцула М.М. Педагогіка. навчальний посібник. К.: Академвидав, 2014, 456 с
7. Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії : навч. посіб. для студ. вищ.пед. закл. освіти / М. М. Фіцула. - 3-є вид., перероб. і доп. Тернопіль : Навч. кн. Богдан, 2017. 168 с.
8. Закон України «Про освіту» від 5.09.2017р. Київ:АЛЕРТА,2018.120с
9. Миронова С.П. Основи корекційної педагогіки : навч.-метод. посіб. / С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвєєва. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
10. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти : навч.-метод. посіб. / С.П.Миронова. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 164 с.
11. Миронова С.П. Нова українська школа: Особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах: навчально-методичний посібник. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.
12. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта : навчальний посібник / М.А.Порошенко. К.: «ТОВ Агентство «Україна», 2019. 300 с.

Допоміжна:

1. Бондар В. І. Дидактика. Київ : Либідь, 2005. С. 78 – 131, 182 – 196.
2. Волкова Н. П. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 3-є. Київ : Академвидав, 2009. С. 293 – 313, 320 – 422.

3. Галус О. М., Шапошнікова Л. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. С. 135 – 152.
4. Єресько О. Оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів // Практика управління закладом освіти. 2011. № 9. С. 22 – 27.
5. Зайченко І. В. Педагогіка: підруч. Вид. 3-є, переробл. та доповн. Київ : Вид. Ліра, 2016. С. 189 – 281.
6. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка : підруч. Київ : Знання, 2007. С. 150 – 203.
7. Левандовська Л. М. Використання інтерактивних освітніх технологій у навчально-виховному процесі // Директор школи. 2008. № 33. С. 31 – 35.
8. Малафійк І. В. Дидактика новітньої школи : навч. посіб. для студ. ВНЗ. Київ : Слово, 2015. С. 220 – 369.
9. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка : навч. посіб. Вид. 5-е , доп. і переробл. Київ, 2007. С. 267 – 338, 359 – 377.
10. Порох Л., Максимова Н. Інтерактивні методи навчання: крок у майбутнє // Рідна школа. 2008. № 12. С. 35 – 38.
11. Соловей М. І., Кудіна В. В., Спіцин Є. С. Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя в кредитно-модульній системі організації навчання: навч. посіб. Вид. 3-є, доповн. Київ : Ленвіт, 2013. С. 66 – 104
12. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки : посіб. Київ: «Смолоскип», 2011.
13. Психологічний супровід інклюзивної освіти: підручник / [кол. авторів; за заг. ред. Т.О.Докучиної]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. 172 с.
14. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання // Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко. К.: Знання-Прес, 2003 . - С.87-95.

Інтернет-ресурси:

1. <http://osvita.ua> Освітній портал "Освіта.UA".
2. <http://ukped.com> Українська педагогіка.
3. <http://www.intellect-invest.org.ua> Портал сучасних педагогічних ресурсів.

11. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форми поточного та підсумкового контролю і розподіл балів за змістовими модулями:

Поточний контроль здійснюється у формі усного чи письмового опитування; формою підсумкового контролю є екзамен.

Поточний і модульний контроль (60 балів)					Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (50 балів)			Змістовий модуль 2 (10 балів)		40	100
Поточний контроль	МКР	Сам. робота	Поточний контроль	МКР		
20	25	5	5	5		

Поточний контроль

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами роботи на практичних заняттях складає 25(модуль 2 – 5) балів (за умови виконання всіх різновидів роботи, які передбачені планами практичних занять).

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12. Оцінювання на навчальних заняттях переводяться у 25-бальну систему у наступному порядку: (Сер. бал.х 0,05 +0,4) x 25(модуль 2: (сер. бал х 0,05 +0,4) x 5).

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульної контрольної роботи (МКР), завдання самостійної та індивідуальної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, семінарські, лабораторні, індивідуальні заняття нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9)

та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Критерії оцінювання відповідей студентів під час практичних занять

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, мовних фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати мовні явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
(алг орит мічн	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на

		підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить лінгвістичні поняття, категорії; формулює правила; може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості мовних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки лінгвістичної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні мовні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні мовні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Самостійна робота (5 балів)

Самостійна робота оцінюється за наслідками вибіркової перевірки рівня засвоєння всіх питань, винесених на самостійну роботу.

За самостійну роботу студент може отримати до 5 балів. При отриманні менше 3 балів самостійна робота вважається не виконаною і студент отримує можливість її перескладати.

Модульна контрольна робота (25 балів) (модуль 2 – 5 балів). Контрольна робота містить три завдання. Максимально можлива оцінка за модульну контрольну роботу – 25 балів (модуль 2 – 5 балів). Оцінювання проводиться у 12-бальній шкалі. Результати переводяться у 25-бальну за формулою: $(\text{Сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 25$ (модуль 2 за формулою: $(\text{сер. бал.} \times 0,05 + 0,4) \times 5$).

Оцінювання і контроль знань.

Завершується вивчення іспитом, оцінка якого визначається сумою балів, набраних за такі види робіт:

На практичних заняттях — від 15 (мінімально) до 25 (максимально) балів;

За модульну контрольну роботу 15 від (мінімально) до 25 (максимально) балів, (модуль 2 – 5 балів).

За самостійну роботу — 5 балів; Іспит 24 (мінімально)-40 (максимально) балів. Разом – 60 (мінімально) 100 (максимально) балів.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом певного кредитного модуля (навчальної дисципліни) упродовж його вивчення.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100 більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного	

	складання)	
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	незадовільно

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок студента на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації студентом поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, невідповідністю або недостатньою підготовленістю до них.